

Charles Pellat and Contributions in Arabic Literature

Siti Norizam Zakaria

norizamzakaria@yahoo.com

Faculty of Arabic Studies & Islamic Civilization

The National University of Malaysia

Zamri Arifin

abuzaim@ukm.edu.my

Faculty of Arabic Studies & Islamic Civilization

The National University of Malaysia

Abstrak

Nama Charles Pellat tidak asing lagi dalam dunia kesusasteraan Arab pada hari ini. Beliau merupakan seorang penulis sastera Arab yang berasal dari Perancis. Charles Pellat bergiat aktif dalam penulisan berkaitan dengan kesusasteraan Arab dan menghasilkan beberapa buah penulisan terkenal. Hasil karya beliau mendapat sambutan yang memberangsangkan dan diterjemahkan ke dalam beberapa bahasa daripada bahasa Perancis ke bahasa lain seperti bahasa Arab dan bahasa Inggeris. Kajian ini dilakukan untuk mengenal pasti latar belakang beliau yang merangkumi sejarah hidup serta kecenderungan beliau dalam bidang penulisan. Selain itu, objektif utama kajian ini juga ialah melihat kepada hasil sumbangan beliau dalam bidang kesusasteraan Arab. Justeru, kajian ini menggunakan kajian kualitatif dengan reka bentuk analisis dokumen dalam mengenal pasti sumbangan beliau dalam kesusasteraan Arab. Selain itu, kajian ini turut melakukan beberapa semakan biografi untuk melihat latar belakang beliau. Kajian ini menunjukkan bahawa Charles Pellat memberi sumbangan yang penting dalam menterjemah karya-karya sastera Arab ke dalam bahasa lain dan menghasilkan penulisan ilmiah tentang kesusasteraan Arab.

Kata Kunci: Charles Pellat, Kesusasteraan Arab, Sarjana Orientalis, Sumbangan Dalam Kesusasteraan Arab, Encyclopaedia of Islam

Abstract

Charles Pellat's name is a renowned name in Arabic literature. He is a literary writer from France. Charles Pellat was active in writing texts related to Arabic literature and had produced a number of famous writings. His works received

overwhelming responses and were translated into several languages from French to other languages such as Arabic and English. This study was conducted to identify his background which includes his life history and interests in the field of writing. This study also looks at the contribution of Charles Pellat to Arabic literature. Thus, this study employs qualitative method with document analysis design in the process of identifying his contributions in Arabic literature. In addition, this study also reviewed several of his biographies to study his background. This study shows that Charles Pellat has made significant contributions to the translation of Arabic literature into other languages and to producing scholarly writings about Arabic literature.

Keywords: *Charles Pellat, Arabic Literature, Orientalist Scholar, Contributions in Arabic Literature, Encyclopaedia of Islam*

PENDAHULUAN

CHARLES PELLAT: SEJARAH HIDUP DAN PENDIDIKAN

Charles Pellat ialah seorang sarjana orientalis yang terkenal dalam bidang penulisan kesusasteraan Arab yang berasal dari Perancis. Orientalis banyak menulis tentang bidang dunia Islam dan Charles Pellat adalah seorang daripada yang banyak memberi sumbangan dalam disiplin ilmu Islam khususnya bidang sejarah Islam, sastera Arab dan tatabahasa. Ahli-ahli bahasa Orientalis tidak melepaskan peluang untuk turut terlibat dalam kajian dan penulisan mengenai kesusasteraan Arab yang sememangnya terkenal di seluruh dunia. Orientalis merupakan seseorang yang mempunyai pengetahuan luas mengenai masyarakat di sebelah Timur tentang bahasa, sejarah, adat resam, agama dan kesusasteraan mereka. Golongan ini berkembang dengan pesat pada awal abad ke-19. Istilah ini pada mulanya bermaksud penduduk Levantine (bahagian Timur Mediterranean) kemudian merangkumi Mesir, Syria, Lubnan, Palestin dan kawasan pantai Utara Afrika. Sepanyol dijadikan gerbang untuk mencari ilmu mengenai ketimuran disebabkan oleh sejarah bangsa Arab manakala Venice juga merupakan salah satu gerbang untuk ilmu ketimuran disebabkan oleh hubungan sejarah negara tersebut dengan kota Konstantinople (Lynne 1994: 4).

Kajian ini menggunakan metodologi kajian kualitatif berbentuk analisis dokumen dalam menganalisis maklumat tentang Charles Pellat dan sumbangannya. Selain itu, kajian biografi juga digunakan dalam mencapai objektif kajian ini. Kaedah pengumpulan data dilakukan untuk melihat sumbangan beliau dalam kesusasteraan Arab. Data tersebut diperolehi daripada artikel dalam jurnal, buku-buku akademik, kajian-kajian lepas, maklumat-maklumat yang diperolehi daripada laman sesawang serta *Encyclopaedia of Islam*. Proses penganalisan data pula dilakukan terhadap data-data tersebut untuk melihat kepada perkara yang berkaitan dengan objektif kajian ini.

Sejarah hidup Charles Pellat merangkumi pelbagai aspek seperti kelahiran beliau, pendidikan dan kerjaya beliau selain daripada menyentuh tentang kecenderungan beliau dalam sastera. Beliau telah dilahirkan pada 28 September

1914 di Souk Ahras Algeria. Charles Pellat meninggal dunia pada 28 Oktober tahun 1992 ketika umur beliau 79 tahun. Penyakit paru-paru yang dihadapinya menyebabkan beliau terlantar di hospital selama 3 minggu sebelum sampai ajalnya. Jenazah beliau telah disemadikan di gereja bernama *Saint-Gilles, Bourg la Reine* di pinggir bandar Paris pada 30 Oktober 1992 (Rafiq 1997: 9).

Beliau memulakan persekolahan rendah pada tahun 1924 di tempat beliau membesar iaitu Souq Ahras, Algeria. Kemudian beliau berpindah bersama keluarganya ke Maghribi. Charles Pellat menyambung lagi pelajarannya di Institut Lyautey, Casablanca pada peringkat sekolah menengah. Beliau mengambil pengkhususan dalam bahasa Barbar meskipun ianya berbeza dengan permintaan ibu bapa beliau yang menghendaknya menyambung pelajaran dalam jurusan Politeknik (Rafiq 1997: 9).

Charles Pellat meninggalkan alam persekolahan dan memulakan kerjaya pendidikan beliau dengan mengajar pengkhususan bahasa Barbar. Setelah itu, beliau mula menceburkan diri dalam dunia penulisan dalam bahasa Barbar. Selain itu, beliau juga terlibat kajian mengenai bahasa Barbar di antara tahun 1947 sehingga tahun 1950. Justeru beliau mula menulis beberapa artikel bebas tentang bahasa Barbar. Tidak lama selepas itu, beliau mula berkecimpung dalam tamadun Islam umumnya dan bahasa serta kesusasteraan Arab khususnya. Tindakan beliau ini dilakukan atas dorongan guru beliau terutamanya *Louis Massignon*. Charles Pellat melanjutkan pengajian dalam bidang tersebut di Institut Sekunder di Maghribi pada tahun 1934. Beliau juga menyertai pasukan khidmat tentera di Algeria dan Maghribi seterusnya beliau dilantik sebagai ketua perisikan anti-media Perancis di Timur. Beliau mula mengenali kumpulan penulis dan penyair di sana serta menyumbang dalam majalah bulanan. Pada tahun 1941 pula, Charles Pellat telah berhijrah ke Perancis dan pulang semula ke Algeria. Kemudian beliau berhijrah semula ke Paris kerana beliau telah dilantik menjadi pendidik di Institut Louis Legrand Paris (Rafiq 1995: 10).

Tidak lama kemudian pada tahun 1956 Charles Pellat telah mengembangkan lagi kerjaya beliau dalam bidang pendidikan di *L'Ecole Nationale des Langues Orientales Vivantes Rue de* (Sekolah Kebangsaan Bahasa Orientalis) yang terletak di Lille Street. Kemudian Charles Pellat berjaya menamatkan PhD di sana dengan menyiapkan tesis berjudul '*al-Bi'ah al-Basriyyah wa Takawwan al-Jahiz*'. Tesis beliau kemudiannya dicetak pada tahun 1953 di Paris. Beliau menjadi professor bahasa dan kesusasteraan Arab di *al-Maahad al-Dirasah al-Arabiyah wa al-Islamiyah* (Institut Pengajian Arab dan Islamiyah), Universiti Sorbonne. Institut tersebut terletak di *Rue de Four* kemudian berpindah pula ke *Rue de Santeuil*, Paris.

Beliau dilantik sebagai pengarah di institut tersebut untuk beberapa tempoh sehingga beliau pencen di penghujung tahun 70-an. Walaupun begitu hubungan beliau dengan institut itu tidak terputus. Justeru, sekali lagi Charles Pellat telah dilantik sebagai Profesor Emiretus untuk menyelia pelajar doktor falsafah yang berdaftar di institut tersebut. Beliau menyelia pelajar-pelajar tersebut pada setiap pagi hari Khamis di perpustakaan aras 2, Paris 3 Jalan Santeuil. Kemudian pada usia beliau mencecah 80-an beliau telah dilantik sebagai salah seorang daripada

45 orang ahli Akademik Inskripsi dan Sastera yang mengajar di *L'Académie des Inscriptions et belles Lettres*. Beliau meneruskan kegiatan akademik di institut tersebut khususnya pada setiap hari Jumaat sehingga akhir hayat beliau (Rafiq 1997: 10).

KECENDERUNGAN CHARLES PELLAT DALAM PENULISAN

Penulisan Charles Pellat bukan sahaja berkisar tentang kesusasteraan Arab malah ia merangkumi juga bahasa Arab, geografi, sejarah bangsa Arab dan Islam serta perbandingan agama. Beliau cenderung dalam menulis tentang bahasa Arab klasik seperti perbincangan mengenai pertuturan bahasa Arab seharian. Selain itu, bahasa Arab moden juga diberi perhatian seperti subjek Sarf, Balaghah. Beliau juga turut menyambung usaha Regis Blachere dalam menyiapkan kamus tentang 3 bahasa iaitu bahasa Arab, Perancis dan Inggeris sebagaimana beliau berminat dalam kesan bahasa Perancis terhadap dialek Maghribi (Rafiq 1997: 12).

Manakala minat Charles Pellat dalam penulisan tentang geografi pula adalah berfokuskan kepada isu-isu tertentu. Terjemahan juga dilakukan oleh beliau terhadap kitab-kitab geografi Arab seperti buku yang ditulis oleh Maqdisi yang berjudul *Ahsān al-Taqāsīm*. Kecenderungan beliau dalam penulisan kesusasteraan Arab dapat dilihat juga pada penulisan tentang masyarakat Arab Jahiliyah seperti peristiwa *Hilf al-Fudul*, penulisan tentang Rasulullah s.a.w. selain daripada mengetengahkan tentang negeri Syam dan Palestin pada pemerintahan Salahuddin dan juga Pakistan.

Meskipun beliau berminat dalam penulisan tentang sejarah, bahasa, geografi dan sebagainya namun minat beliau yang paling utama adalah dalam kesusasteraan Arab. Secara khususnya, beliau berminat dalam sejarah sastera Arab serta prosa dan mula menceburkan diri dalam penulisan tentang bidang tersebut pada tahun 1952. Beliau juga menterjemahkan sebuah buku berjudul *Tarikh al-Adab al-Arabiyyah min al-Jahiliyyah Hatta 'Asr Bani Umayyah*. Di samping itu, beliau berminat dengan puisi Arab dan menulis sebuah artikel tentang penyair pada zaman Jahili sehingga kurun ke-5 Hijrah. Beliau juga mengumpulkan dan mempelajari tentang sesetengah penyair dari Timur dan Maghribi seperti Ibn Mufarraq, Muhammad bin Yasir al-Riyashi dan Ibn Shahid. Selain itu, beliau juga mempelajari syair dan bab *Hamzah Wasal* dalam budaya yang berbeza di Universiti Amman, Jordan dalam bahasa Arab. Beliau juga turut mempelajari syair *malhun* dan petikan prosa. Beliau juga meminati qasidah-qasidah Arab klasik terutama sekali dengan qasidah Dikbil al-Khuza'i.

Selain itu, Charles Pellat meminati prosa klasik dan moden samada prosa Arab mahupun prosa Maghribi. Antara hasil karya prosa yang diminatinya ialah prosa Khalil Jibrān dan pernah menterjemahkan karya penyair itu serta kisah mengenainya sejak tahun 1947. Minat beliau juga tertumpu kepada kisah Shahrazat dan menulis tentang kisahnya dalam sastera kontemporari. Beliau menjadi pelajar di fakulti pendidikan Tripoli dan menuntut ilmu sastera dengan Hayyam Abi al-Husain. Meskipun beliau meminati sastera moden, namun sastera klasik masih menjadi pilihan utama beliau. Antara karya yang pernah beliau

terjemahkan adalah seperti kitab *Risalah fi al-Sahabah* oleh Ibn al-Muqaffa' dan karya Ibn Sharf al-Qairuni berjudul *Masa'il al-Intiqad*.

Meskipun beliau meminati karya-karya sejarah, syair dan prosa tokoh-tokoh Islam terkenal namun minat utama beliau adalah tertumpu kepada al-Jahiz. Beliau mempelajari tentang al-Jahiz bermula daripada riwayat hidupnya di Basrah sehinggalah ke Baghdad dan Samarra'. Charles Pellat mengumpulkan 254 peninggalan karya al-Jahiz. Beliau kemudiannya menterjemah, mempelajari dan menerbitkan hasil karya al-Jahiz seperti *Risalah al-Tarbi' wa al-Tadbir*, *Kitab al-Bukhala'*, *Kitab al-Taj*, *Kitab al-Tabsir bi al-Tijarah*. Seterusnya *Kitab al-Qoul fi al-Bughal* dan risalahnya dalam *Zamm al-Kitab*.

Beliau memfokuskan juga kepada tema pemerintahan Saidina Ali b. Abi Talib, kesombongan wanita dan lelaki serta mengutamakan perkara batin daripada perkara benar. Charles Pellat juga cenderung untuk mengambil pengaruh al-Jahiz dalam menerangkan perkara yang berkaitan dengan isu sosial, manusia, buku, penyair dan sesetengah isu sastera secara umum dan khusus. Beliau mengambil is-isi utama daripada kandungan karya al-Jahiz tersebut kemudian menyusun satu artikel atau buku yang panjang tentang nilai-nilai sastera traditional. Beliau juga menulis tentang kisah-kisah kesatria Arab klasik, kisah dongeng dalam kalangan orang Arab dan sebuah risalah lengkap (Rafiq 1997:).

SUMBANGAN DALAM KESUSASTERAAN ARAB

Charles Pellat terkenal dengan penulisan beliau mengenai al-Jahiz sehinggakan beliau dianggap sebagai pembawa fenomena al-Jahiz melalui penulisan beliau yang bertajuk *Ghaziana*. Selain itu, beliau banyak menulis dalam bidang lain selain kesusasteraan Arab seperti penulisan mengenai bahasa Barbar. Hal ini kerana bahasa tersebut merupakan bahasa ibunda beliau. Walaupun begitu, penulisan beliau lebih menonjol dalam kesusasteraan Arab dan mendapat pelbagai reaksi daripada penulis-penulis kesusasteraan Arab yang lain. Hasil karya kesusasteraan Arab beliau secara keseluruhannya berjumlah 46 buah penulisan. Keseluruhan jumlah penulisan beliau tidak semuanya boleh didapati dalam bentuk buku dan bertulis sebaliknya ia terdapat dalam bentuk micro filem, tesis, eBook, artikel, majalah dan juga jurnal. Penulisan tersebut menunjukkan bahawa beliau bukan sahaja aktif menulis dalam *Encyclopaedia of Islam* malah beliau turut terlibat dengan aktif dalam penulisan buku-buku ilmiah dalam kesusasteraan Arab. Berikut adalah antara hasil penulisan Charles Pellat yang terkenal dan diterjemahkan ke beberapa bahasa seperti bahasa Inggeris dan bahasa Arab.

The Life and Works of Jahiz

Buku ini ditulis dalam bahasa Perancis oleh Charles Pellat. Ia diterbitkan pada tahun 1967 oleh penerbit Artemis Verlag, Zürich. Buku ini kemudiannya diterjemahkan ke dalam bahasa Inggeris oleh D.M. Hawke pada tahun 1969 dan diterbitkan oleh Routledge & Kegan Paul Ltd, London. Buku ini bertepatan dengan tajuk yang diberi iaitu *The Life and Works of Jahiz* yang mengandungi

perbincangan yang padat mengenai al-Jahiz. Buku ini dibahagikan kepada dua bahagian utama iaitu bahagian pertama mengandungi perbincangan tentang biografi al-Jahiz dan hasil penulisan beliau manakala bahagian kedua pula disusuli dengan terjemahan teks-teks al-Jahiz oleh Charles Pellat sendiri.

Walaupun begitu tidak semua teks-teks penulisan al-Jahiz diterjemahkan oleh Charles Pellat. Hanya sebahagian sahaja yang diterjemahkan oleh beliau. Buku ini juga merupakan satu daripada penulisan Charles Pellat yang mendapat sambutan paling banyak apabila diterbitkan dalam 9 edisi dan berada di 410 buah perpustakaan seluruh dunia (<http://www.worldcat.org/wcidentities/lccn-n50009030>).

Charles Pellat mengulas dengan mendalam mengenai latar belakang al-Jahiz sebanyak 7 halaman bermula dengan tempat lahir beliau iaitu di Basra yang juga merupakan zaman kegemilangan Basra pada tahun 160M diikuti pula dengan tarikh kematian al-Jahiz pada tahun 255M. Charles Pellat kemudiannya memfokuskan kepada sejarah pendidikan al-Jahiz yang merupakan seorang yang tidak pernah puas dalam mempelajari sesuatu dan penuh dengan sifat ingin tahu. Beliau juga menyentuh mengenai pendidikan al-Jahiz dengan mengatakan bahawa al-Jahiz memperoleh pendidikan secara sendiri iaitu dengan menghadiri majlis ilmu di pasar-pasar dan masjid-masjid.

al-Jahiz telah mempelajari pelbagai bidang ilmu dengan tokoh-tokoh guru Islam yang terkenal sepanjang beliau menghadiri majlis-majlis ilmu di pasar dan masjid. Antara tokoh-tokoh Islam yang menjadi guru beliau adalah seperti Abū al-Hasan al-Akhfash iaitu guru tatabahasa beliau. Manakala beliau mempelajari ilmu hadith dengan Abū Yusuf al-Qādī, teologi dengan Thumāma b.Ahras dan ramai guru lagi beliau terutamanya al-Nazzām. Perbincangan diteruskan lagi sehinggalah menyentuh mengenai satu rekod secara tradisi oleh para penganalisis mengenai kematian al-Jahiz yang disebabkan oleh tertimpa longgokan buku (Pellat 1969: 4-5).

Seterusnya dalam bab hasil karya penulisan al-Jahiz pula, Charles Pellat membahagikannya kepada tiga kategori yang dipecahkan berdasarkan kepada genre. Kategori pertama adalah karya yang menceritakan tentang separa politik dan separa teologi. Dalam kategori ini Charles Pellat memuatkan perbincangan yang ringkas mengenai hasil karya al-Jahiz yang mempunyai pengaruh-pengaruh Muktazilah disebabkan oleh kepesatan perkembangan aliran itu pada era tersebut iaitu pada separuh masa pertama abad ke-3. Manakala kategori kedua adalah jenis-jenis sastera khusus oleh al-Jahiz atau dengan nama lain adalah separa saintifik. Kategori ini dinamakan sedemikian kerana penulisan al-Jahiz dalam kategori ini menggambarkan tentang adab dan budaya yang disampaikan oleh nenek moyang beliau tanpa mengiktiraf sumber-sumber yang digunakan oleh beliau. Namun ia adalah satu peringkat pertengahan dalam evolusi adab sebagai satu asas budaya umum (Pellat 1969: 18).

Manakala perbincangan tentang sastera klasik atau sastera tradisional bercantum dalam kalangan manusia dan masyarakat merupakan pembahagian untuk kategori ketiga. Dalam kategori ini, Charles Pellat membahagikan pula

kategori tersebut kepada beberapa topik kecil iaitu akhlak, ciri-ciri watak, emosi dan terakhir sekali adalah kumpulan sosial. Topik ini dihuraikan dengan ringkas sahaja oleh beliau berdasarkan kepada hasil penulisan al-Jahiz yang dibahagikan di bawah topik-topik tersebut. Topik-topik yang dibincangkan dengan ringkas itu dihuraikan pula dengan lebih mendalam dalam bahagian kedua buku berkenaan iaitu 'Terjemahan Teks al-Jahiz'. Dalam bahagian kedua tersebut, Charles Pellat membahagikan hasil terjemahan teks al-Jahiz kepada beberapa kategori khusus sepertimana dalam bahagian pertama buku itu yang mengandungi 3 kategori (Pellat 1969: 33).

L'arabe Vivant, Mots Arabes Groupés D'après le Sens et Vocabulaire Fondamental de L'arabe Moderne (The Living Arab, Arabic Words Grouped According to the Meaning and Basic Vocabulary of Modern Arabic)

Buku ini diterbitkan pada tahun 1952 dan dicetak semula pada tahun 1975 oleh Librairie d'Amérique et d'Orient, Maisonneuve. Cetakan kedua dilakukan pada tahun 2008. Buku ini mengandungi 9 bab bermula dengan bab alam semesta, manusia, kehidupan peribadi dan masyarakat. Bab seterusnya membincangkan tentang intelektual, kehidupan beragama, kehidupan berpolitik, tentera dan bab terakhir mengetengahkan tentang ekonomi (Pellat 1952).

Le Milieu Basrien et la Formation de Gahiz (الجاحظ في البصرة وبغداد وسامراء)

Buku ini diterbitkan pada tahun 1953 oleh penerbit yang sama oleh Librairie d'Amérique et d'Orient. Buku yang setebal 311 halaman ini tidak ada cetakan kedua dan seterusnya buat masa sekarang. Buku ini juga diterjemahkan oleh Ibrahim Keilani ke dalam bahasa Arab daripada bahasa Perancis yang diterbitkan pada tahun 1961 oleh Dar al-Yaqazah al-'Arabiyah. Terdapat 6 topik yang dibincangkan dalam buku tersebut. Antaranya ialah tentang Basra pada abad pertama dan kedua. Bab kedua tentang kelahiran al-Jahiz di Basra serta asal usul nama tokoh sasterawan berkenaan. Manakala topik ketiga pula berkisar tentang agama di Basra serta sains al-Qur'an. Sastera dunia pula menjadi topik keempat yang memuatkan tentang bahasa pertuturan di Basra, puisi dan perkamusan. Dalam topik ini juga beliau turut memfokuskan kepada puisi zaman Umawi dan Abbasi. Topik kelima adalah berkenaan dengan agama-politik dan topik terakhir mengetengahkan tentang persekitaran sosial seperti kelas sosial, kehidupan ekonomi dan moral (Keilani 1983).

Langue et Literature Arabes (اللغة والأدب العربية)

Buku ini diterjemahkan daripada bahasa Perancis kepada bahasa Arab oleh Rafik ibn Wannas bersama dua orang lagi penterjemah lain antaranya Salah Hizem dan Taïe El Achèche. Buku terjemahan beliau ini diterbitkan buat pertama kalinya pada tahun 1952 di bawah terbitan Perpustakaan Armand Colin dan dicetak buat kali keduanya pada tahun 1970 dengan penambahbaikan. Semakan dan penambahan tersebut dibuat setelah beliau mengemukakan manuskrip tersebut kepada guru-guru beliau iaitu Andre Basi, George Collin, Mahmud al-Mas'udi dan Henri Biraz. Buku hasil penulisan Charles Pellat ini yang mempunyai 3 jilid secara keseluruhannya membincangkan mengenai kesusasteraan Arab dan bahasa Arab

itu sendiri. Perbincangan dalam buku tersebut dibahagikan kepada lima bahagian utama yang memisahkan antara bab kesusasteraan Arab dengan bahasa Arab. Bab pertama yang dibincangkan adalah mengenai bahasa Arab dan sejarah perkembangannya. Manakala bab kedua memfokuskan pula kepada kemunculan kesusasteraan Arab yang berkisar lebih kepada sastera Arab Jahiliah sehinggalah perbincangan berkembang kepada pembaharuan sastera Arab pada zaman selepas Arab Jahiliah. Dua bab terakhir yang dibincangkan adalah menyentuh mengenai sastera Arab pada zaman gelap beserta dengan prosa dan diakhiri dengan bab pancaran sastera Arab.

Introduction l'Arabe Moderne (Introduction of Modern Arabic)

Buku ini mula dicetak pada tahun 1956 dan diulang cetak pada tahun 1985 di Librairie d'Amérique et d'Orient, Maisonneuve. Buku ini telah diterjemahkan ke dalam bahasa Inggeris oleh George Makdisi pada tahun 1960 dan diulang cetak bagi edisi terjemahan ini pada tahun 1984 sebanyak 400 halaman. George Abraham Makdisi atau dikenali juga dengan nama George A. Makdisi merupakan seorang Profesor Emeritus Bahasa Arab dan Pengajian Islam di Jabatan Asia Dan Timur Tengah yang sebelum ini dikenali dengan nama Oriental Studies di Universiti Pennsylvania, Amerika Syarikat. Beliau merupakan guru pendidikan di Universiti Michigan dan Universiti Harvard sebelum beliau menyambung kerjaya sebagai professor di Universiti Pennsylvania sebagai Profesor bahasa Arab pada tahun 1973.

George Makdisi meneruskan kerjayanya sebagai seorang profesor sehingga beliau bersara pada tahun 1990. Beliau berjaya menghasilkan dua buah buku hasil daripada kegigihan beliau dalam meningkatkan kesedaran mengenai peranan kebudayaan Arab-Islam dalam kalangan rakan sekerja yang lebih kepada *Euro-centric* iaitu sesuatu yang lebih cenderung kepada pengaruh Eropah. Karya beliau yang paling mendapat tumpuan ialah *The Rise of Colleges* (1981) dan *The Rise of Humanism* (1990) (<http://www.middleeastmedievalists.org/Makdisi.html>).

Introduction l'Arabe Moderne atau dalam edisi terjemahan bahasa Inggeris iaitu *Introduction to Modern Arabic* mempunyai satu jilid sahaja sebanyak 243 mukasurat. Buku ini membincangkan mengenai tatabahasa Arab secara umum dan khusus. Sesetengah perbincangan disusuli dengan jadual untuk memudahkan pemahaman pembaca seperti dalam bab perbincangan konjugasi. Terdapat lima bahagian dalam buku ini yang dibahagikan berdasarkan kepada beberapa kategori. Bahagian pertama memuatkan tentang perbincangan mengenai tatabahasa Arab seperti fonetik, diptong, kata ganti nama, kata kerja, kata sifat dan nombor. Manakala bahagian kedua pula berkisar mengenai teks-teks komentar secara ringkas oleh penulis asal buku iaitu Charles Pellat terhadap semua 25 pelajaran yang telah dibincangkan dalam bahagian pertama. Bahagian kedua ini diikuti dengan beberapa terjemahan ayat bahasa Arab ke bahasa Perancis dengan menerangkan perkataan-perkataan tertentu dalam ayat tersebut (Pellat 1970: 83).

Bahagian ketiga pula mengetengahkan beberapa teks Arab yang ringkas kemudian teks tersebut diulas dalam bahasa Perancis. Terdapat 15 buah teks

yang menjadi subjek ulasan antaranya adalah *Miftah al-Saadah al-Ussrah fi al-Yad al-Zaujah*, *al-Thaqafah al-Arabiah al-Islamiah* dan *Rihlah ila al-Qamr*. Jadual yang mengandungi bilangan konjugasi diletakkan di bahagian keempat sebanyak 25 buah jadual dan bahagian kelima disudahi dengan glosari (Pellat 1970: 119).

Recueil de Textes Tirés de la Presse Arabe

Buku ini bermaksud Pengumpulan Ayat-Ayat dari Akhbar Arab ditulis oleh Charles Pellat mengandungi 158 halaman teks Arab. Ia merupakan himpunan pelbagai maklumat seperti pelekat pengiklanan, iklan, sukan, ekonomi, sosial dan agama, sastera dan seni, sains moden, perubatan. Maklumat tersebut dihimpunkan dengan tujuan untuk membantu sesiapa saja yang ingin mempelajari bahasa Arab moden di peringkat permulaan (Pellat 1958).

The Encyclopaedia of Islam

The Encyclopaedia of Islam mempunyai 11 jilid semuanya dan sebuah jilid tambahan iaitu *supplement* bermula daripada tahun 1960-2004 menjadikan jumlahnya sebanyak 12 jilid. Walaupun begitu, penulisan Charles Pellat yang dimuatkan dalam ensiklopedia tersebut hanyalah sehingga jilid ke-8 sahaja. Jilid-jilid seterusnya tidak lagi mengandungi penulisan beliau berikutan daripada kematian beliau pada tahun 1991. *The Encyclopaedia of Islam* ini diterbitkan oleh E.J. Brill, London pada tahun 1913-1936 buat pertama kalinya. Manakala terbitan bagi edisi terbaru bermula pada tahun 1960-2004. *The Encyclopaedia of Islam* telah diselia oleh beberapa orang eksekutif editor iaitu B. Lewis, V. L. Menage, Ch. Pellat dan J. Schacht.

The Encyclopaedia of Islam juga mempunyai beberapa edisi tertentu. Edisi tersebut boleh didapati secara dalam talian di laman web rasmi penerbitnya iaitu E.J. Brill. Terdapat sedikit perbezaan di antara kedua-dua edisi tersebut namun ianya tidak mempengaruhi isi kandungan artikel yang terdapat di dalamnya. Sebaliknya hanya susun atur tajuk dan penambahan atau pengurangan dari segi bilangan artikel dalam kedua-dua edisi tersebut.

Ensiklopedia tersebut mempunyai beribu-ribu artikel di dalamnya dengan latar belakang penulis yang berlainan dari seluruh dunia. Lantas, naskhah tersebut menjadikannya sebuah buku istimewa yang digelar sebagai ensiklopedia. Charles Pellat merupakan salah seorang penulis artikel dalam *The Encyclopaedia of Islam* dan juga editor bagi ensiklopedia itu. Terdapat sebanyak 253 buah artikel yang dikarang dan diedit oleh Charles Pellat hasil daripada 8 buah jilid *The Encyclopaedia of Islam*. Terdapat tiga skop utama perbincangan yang cuba diketengahkan oleh Charles Pellat dalam *The Encyclopaedia of Islam* iaitu sejarah, sastera Arab dan tatabahasa. Ketiga-tiga skop perbincangan ini dikategorikan supaya penulisan beliau dapat dikenal pasti dan dianalisis dengan lebih jelas serta teratur. Skop penulisan tersebut dibahagikan pula kepada beberapa kategori berdasarkan kepada zaman yang diketengahkan dalam penulisan beliau.

Ruang lingkup skop perbincangan oleh Charles Pellat boleh didapati dalam 8 jilid *The Encyclopaedia of Islam* namun tidak semua 8 jilid *The Encyclopaedia of Islam* mempunyai kesemua tiga skop perbincangan tersebut. Hal ini kerana terdapat satu jilid dalam *The Encyclopaedia of Islam* yang tidak mempunyai salah satu daripada tiga skop perbincangan iaitu kategori sastera. Jilid tersebut ialah jilid ke-6 daripada 8 jilid *The Encyclopaedia of Islam*. Jilid ke-6 itu tidak mempunyai sebarang perbincangan yang melibatkan sastera Arab sebaliknya berfokus kepada sejarah dan tatabahasa sahaja. Jadual 1 berikut adalah jumlah penulisan Charles Pellat dalam 8 jilid *The Encyclopaedia of Islam*.

Jadual 1: Jumlah bilangan artikel kesusasteraan Arab oleh Charles Pellat

Jilid <i>The Encyclopaedia of Islam</i>	Jumlah Artikel
Jilid 1	50
Jilid 2	27
Jilid 3	63
Jilid 4	19
Jilid 5	23
Jilid 6	24
Jilid 7	42
Jilid 8	5
Jumlah	253

KESIMPULAN

Latar belakang Charles Pellat jelas menunjukkan bahawa beliau seorang yang cintakan ilmu dan berjiwa pendidik apabila beliau masih lagi menyelia pelajarannya sehingga akhir hayatnya. Minat beliau dalam bidang kesusasteraan Arab sangat mendalam meskipun beliau turut bergiat aktif dalam bidang lain seperti geografi, sejarah dan bahasa Barbar. Selain itu, minat beliau dalam bidang penulisan juga amat jelas apabila beliau mula menulis pada usia yang muda meskipun pada ketika itu pengeluaran kertas agak kurang sehinggakan beliau menulis di atas kotak rokok. Kecenderungan beliau dalam bidang penulisan menjadikan beliau seorang penulis yang berjaya memberikan sumbangan yang besar dalam kesusasteraan Arab pada hari ini.

Beliau memainkan peranan penting dengan menghasilkan karya-karya mengenai kesusasteraan Arab. beliau juga melakukan penterjemahan daripada karya sastera Arab ke dalam bahasa lain seperti bahasa Perancis dan Inggeris. Minat beliau tertumpu kepada sastera Arab seperti syair, prosa dan qasidah terutamanya sastera Arab klasik. Manakala kecenderungan beliau menulis dan merujuk kepada karya al-Jahiz tidak dapat dinafikan dengan penulisan beliau yang banyak menyentuh mengenainya. Malah artikel dalam *The Encyclopaedia of Islam*

juga tidak lekang dengan rujukan daripada karya al-Jahiz. Sumbangan beliau dalam penyuntingan dan penulisan artikel untuk *The Encyclopaedia of Islam* juga tidak dapat dinafikan lagi dengan jumlah artikel beliau sebanyak 253 judul. Jumlah tersebut boleh dianggap banyak kerana rata-rata penulis hanya menulis sedikit sahaja artikel. Meskipun beliau cenderung dalam menulis mengenai sastera Arab, namun minat tersebut tidak menghalang untuk beliau turut menyumbang dalam penulisan tentang linguistik Arab, sejarah Islam dan geografi. Hasil karya beliau yang merangkumi bidang tersebut boleh didapati di perpustakaan tertentu di seluruh dunia. Justeru, kajian ini mencadangkan agar kajian mengenai sumbangan sarjana Barat seperti Charles Pellat dalam kesusasteraan Arab dilakukan dengan lebih meluas supaya isu-isu yang diketengahkan dalam penulisan tersebut dapat dikenal pasti.

RUJUKAN

- <http://www.worldcat.org/wcidentities/lccn-n50009030>. Pellat, Ch. 1914-1992. Works in publications. [14 Mei 2015]
- Keilani, I. (1985). *al-Jahiz fi al-Basrah wa Baghdad wa Samarra'*. Beirut: Darr al-Yaqzah al-'Arabiyah Terjemahan daripada Perancis oleh Charles Pellat, *Le Milieu Basrien et la Formation de Gahiz*. (t.pt).
- Lewis, B., Pellat, C. & Schacht, J. (pnyt.). (1983). *The Encyclopaedia of Islam*. Leiden, New York: E.J.Brill.
- Makdisi A. G. (1960). *Introduction to Modern Arabic: A Translation from the French of Charles Pellat, Introduction À L'arabe Moderne*. (t.pt).
- Pellat, C. (1956). *Introduction À L'arabe Moderne*. Adrien-Maisonneuve: Librairie d'Amerique et d'Orient.
- Pellat, C. (1958). *Recueil de Textes Tirés de la Presse Arabe*. Adrien-Maisonneuve: Librairie d'Amerique et d'Orient.
- Pellat, C. (1952). *L'arabe Vivant, Mots Arabes Groupés d'après le Sens et Vocabulaire Fondamental de L'arabe Moderne*. Adrien-Maisonneuve: Librairie d'Amerique et d'Orient.
- Thornton, Lynne (1994). *The Orientalists: Edition en Langue Anglaise*. Paris: A.C.R. Internationale Courbevoie.
- Wannas, Rafiq., Ayzam, Salih & al-Asyash, Tayyib (1997). *Tarikh al-Lughah wa al-Adab al-Arabiyah*. Beirut: Dar al-Gharb al-Islamiy.

Mengenai Penulis

Siti Norizam Zakaria (Master), Fakulti Pengajian Islam Universiti Kebangsaan Malaysia. Beliau boleh dihubungi di email norizamzakaria@yahoo.com.

Zamri Arifin (Pensyarah), Fakulti Pengajian Islam Universiti Kebangsaan Malaysia. Beliau boleh dihubungi di email abuzaim@ukm.edu.my.